

№4

MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALAR

ILMIY ELEKTRON JURNALI

ISSN: 2181-3965
VOLUME 5
TOSHKENT 2026

“MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALAR” ILMIY ELEKTRON JURNALI TAHRIRIYAT KENGASHI RAISI

To‘lqin Zakirovich Teshabayev – tahririyat kengashi raisi. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI

Mehmonov Sultonali Umaraliyevich – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘quv ishlari bo‘yicha birinchi prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abdurahmanova Gulnora Qalandarovna - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Karimova Komila Daniyarovna - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Yoshlar masalalari va ma‘naviy-marifiy ishlar bo‘yicha birinchi prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Hududiy ta‘lim masalalari va markazlar bo‘yicha prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sindarov Sherzod Egamberdiyevich – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Infratuzilmalarni rivojlantirish va iqtisod ishlari bo‘yicha prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Saparov Aktam Jo‘rayevich – bosh muharrir, filologiya fanlari doktori

Islamkulov Alimnazar Xudjamuratovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Pardayev Abdunabi Xoliqovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Kuziyev Islomjon Ne‘matovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Baymurotov Tursunbay Maxkambayevich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Omonov Akrom Abdinazarovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Qongratbay Avezimbetovich – texnika fanlari doktori, professor, O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vaziri

Jumayev Nodir Xosiyatovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashi deputati

Haydarov Nizomiddin Hamroyevich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Raviprakash G. Dani – Xalqaro ta‘lim konsultanti, professor (AQSH)

Bagautdinova Nailya Gumerovna – Qozon federal universiteti Boshqaruv, iqtisodiyot va moliya instituti direktori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor (Rossiya Federatsiyasi)

Sharifzoda Mu‘min Mashokir – Tojik davlat huquq, biznes va siyosat instituti rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor (Tojikiston Respublikasi)

Maley Elena Borisovna – Polotsk davlat universiteti rektori, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent (Belarus Respublikasi)

Asif Mahbub Karim – Malayziya Menejment va tadbirkorlik universiteti professori (Malayziya qirolligi)

Piter Xayk – Yevropa amaliy fanlar va menejment instituti ilmiy ishlar bo'yicha prorektori (Chexiya Respublikasi)

Yavuz Demirel – Kastamonu universiteti professori (Turkiya Respublikasi)

Jo'rayev Abdug'affor Safarovich – Termez agrotexnologiyalar va Innovatsion rivojlanish instituti rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ismanov Ibroxim Nabiyeovich – Farg'ona politexnika instituti kafedra mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xayriddinov Azamat Botirovich – Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti prorektori iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Tashnazarov Samiddin Nizamovich – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti kafedra mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nurmanov Ulug'bek Anorbayevich - Bank-moliya akademiyasi “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasida professori, iqtisodiyot fanlari doktori

Yakubova Nargiz Tursunbayevna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Mamatov Baxadir Safaraliyevich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qiyosov Sherzod Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Urazaliyev Kamoliddin Tajikulovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

JURNAL TAHRIRIYATI

Saparov Aktam Jo'rayevich – bosh muharrir, filologiya fanlari doktori, dotsent

Avlokulov Anvar Ziyadullayevich – ilmiy muharrir, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Aliqulov Mehmonali Salohiddin o'g'li – mas'ul muharrir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Buxorova Moxira Samandarovna – muharrir

O'zbekiston Respublikasi OAK Rayosatining 2023-yil 3-iyundagi 364-son qarori bilan “Moliyaviy texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalari yuzasidan assosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Moliyaviy texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali

23.11.2022-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№R-566966** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№049864**

MUNDARIJA			
1.	Ollokulova Feruza Mansurovna	Uzoq muddatli davrda davlat-xususiy sheriklik rivojlanishning muqobil ssenariylari	7
2.	Умарова Зумрад Низомиддин кизи	Консолидациялашган молиявий ҳисоботларни тузиш: таъминлар, усуллар ва замонавий ёндашувлар	13
3.	Sayipov Begzod Rahimovich	Valyuta kursi va mehnat bozori barqarorligi o'rtasidagi makroiqtisodiy muvozanatni ta'minlashda monetar siyosatning roli	25
4.	Sharipov G'ulomjon Qarshi o'g'li	Qashqadaryo viloyatida yashil iqtisodiyot rivojlanishining zamonaviy holati va rivojlanish istiqbollari	32
5.	Кабилова Шахноза Жураевна	Организационно-управленческий механизм развития сферы услуг в малом бизнесе (на примере Кашкадарьинской области)	38
6.	Xamdamov Sardor Farmon o'g'li	Davlat xaridlarini moliyaviy tartibga solishning xorijiy tajribasi va undan milliy amaliyotda foydalanish imkoniyatlari	43
7.	Primkulova Zilola Abrorovna	Xususiy tibbiyot tashkilotlarida xarajatlar buxgalteriya hisobini takomillashtirishning nazariy asoslari	48
8.	Kilichev Alisher Akramovich	Mavsumiy ishlab chiqarishni moliyaviy qo'llab-quvvatlashning xorijiy tajribasi va undan O'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	52
9.	Vaisov Dilshod Ibodullayevich	Xorijiy amaliyotda kichik biznes subyektlari moliyaviy raqobatbardoshligini rivojlantirishning integratsiyalashgan institutsional yondashuvlari	57
10.	Nematullayev Hamidullo Azizillo o'g'li	Raqamli iqtisodiyot sharoitida buxgalteriya hisobini transformatsiyalash va MHXSga o'tish istiqbollari	65
11.	Мурадов Бахром Акрамжанович	Темир йўл соҳасида инновацион инфратузилмани ривожлантириш механизмлари	72
12.	Адилов Рустам	Модели кредитного скоринга на основе больших данных: влияние на рост выручки финтех-компаний	78
13.	Kenjayev Ikrom Ergashboyevich	Investitsiya muhitini qulaylashtirish orqali hududiy investitsiya mexanizmini faollashtirish	84
14.	Саттаров Тулкин Абдихалилович	Ишлаб чиқариш харажатларининг корхоналар молиявий ҳолатига таъсири	92
15.	Kholikov Khamidulla	The current state of government securities market operations in Uzbekistan's financial market and existing problems	101
16.	Mahmudov Fayzulla Murodullayevich	Mintaqa iqtisodiy rivojlanishida ijtimoiy soha tashkilotlari faoliyatining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	113
17.	Uralov Farruh Abdurazzoqovich	Hududiy sanoat klasterlarini rivojlantirish strategiyasining baholanishi	119
18.	Anvarova Lobarxon Sherzod qizi	Big Data va analitik platformalar asosida qaror qabul qilish tizimini rivojlantirish	125
19.	Tojimurodov Shohzod	Mamlkat aholisining bank kreditlari bo'yicha qarz yuki tahlili va uni optimallashtirish yo'llari	131
20.	Doniyev Shahob O'tkir o'g'li	Iqtisodiy rivojlanish jarayonlarida to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarning tutgan roli hamda ahamiyati	137
21.	Razikova Nozima Erkin qizi	Biznes subyektlarini moliyalashtirish asosida aholi bandligini ta'minlash	142
22.	Назарова Дияра	Совершенствование цифровых подходов к оценке кредитоспособности хозяйствующих субъектов в коммерческих банках Республики Узбекистан	153
23.	Mirmahmudova Xusniddinovna	O'zbekiston kapital bozorida sukukka institutsional investorlarni jalb etish istiqbollari	160

24.	Djamalov G‘ofir Oribjanovich	Bank aktivlari sifatini oshirishda muammoli qarzlar va garov ta‘minotini boshqarish usullari	167
25.	Vaxabov Bobur Alisherovich	Raqamli to‘lov infratuzilmasida moliyaviy xatarlarni boshqarish va axborot xavfsizligini ta‘minlash mexanizmlari	179
26.	Abdurazakov Shavkat Shokirdjanovich	Turizm klasterlari faoliyatini moliyaviy va soliq mexanizmlari orqali iqtisodiy rag‘batlantirishni takomillashtirish	191
27.	Qurbanov Ulug‘bek Erkinovich	Raqamli iqtisodiyot sharoitida aholi daromadlarini boshqarish mexanizmlari	202
28.	Salomov Abdusalom Ismatovich	Hududiy infratuzilma ta‘minotiga “Yashil” standartlarni joriy etish yo‘llari	207
29.	Орипов Ильхом Абдуллаевич	Проблемы формирования национальной системы зеленого финансирования в странах с переходной экономикой	214
30.	Tulyaganov Kudratilla Asatullayevich	O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini transformatsiya qilishning ustuvor yo‘nalishlari	225
31.	Abduraxmanova Muqaddas Toxtasinovna	Temir yo‘l transporti korxonalarida ekologik-iqtisodiy samaradorlikni yuksaltirishning tashkiliy-iqtisodiy va innovatsion mexanizmlari	232
32.	Uralov Elshod Sirojiddin o‘g‘li	Mintaqalarda institutsional-iqtisodiy hamkorlikning shakllari va rivojlanish xususiyatlari	240
33.	Qodirov Bahodir Qudratovich	Bevosita soliq solishni optimallashtirish va yashillashtirish masalalari	245
34.	Agabekyan Roza Samvelovna	O‘zbekistonda loyihaviy moliyalashtirish asosida investitsiya resurslarini jalb qilish mexanizmini takomillashtirish	251
35.	Ерманова Камила Рустамовна	Цифровые финансовые инструменты в системе финансирования креативных индустрий: переоценка возможностей и ограничений	258
36.	Fayziyeva Muyassarzoda Xancharovna	Raqamli moliyaviy xizmatlar samaradorligini baholash metodlarining rivojlanish bosqichlari	267
37.	Kalandarov Jamolbek Ravshonovich	O‘zbekistonda mikro, kichik va o‘rta biznesni kreditlash dinamikasi: 2026 yil yarim yillik natijalari va Silk Road Finance & Technology forum kontekstidagi tahlil	274
38.	Ergashev Rustam Rajabovich	Ilmiy ishlanmalarni tijoratlashtirishning huquqiy boshqaruv arxitekturasini takomillashtirish	280
39.	Sulaymonov Iskandar Boxodir o‘g‘li	Venchur kapital jalb etish samaradorligi indeksi (VKJSI): davlat va xususiy kapital multiplikativ samaradorligini baholash modeli	287
40.	Toshpo‘latov Shohruh Sobirjon o‘g‘li	Milliy iqtisodiyotda ijtimoiy himoya tizimini moliyalashtirishning institutsional asoslari va moliyaviy mexanizmlarini takomillashtirish	294

**O'ZBEKISTONDA MIKRO, KICHIK VA O'RTA BIZNESNI KREDITLASH
DINAMIKASI: 2026 YIL YARIM YILLIK NATIJALARI VA SILK ROAD FINANCE &
TECHNOLOGY FORUM KONTEKSTIDAGI TAHLIL**

Kalandarov Jamolbek Ravshonovich

*TDIU PhD mustaqil tadqiqotchisi,
“TBC Bank” ATB Biznes koordinatori
100100, Toshkent shahri, O'zbekiston
e-mail: jamolbekqalandarov@gmail.com
ORCID: 0009-0006-6868-771X*

***Annotatsiya.** Maqolada O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining rasmiy statistik ma'lumotlari asosida 2026-yilning ikkinchi chorak va yanvar-iyul davri natijalariga ko'ra mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash dinamikasi tahlil qilinadi. Tadqiqot maqsadi - mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash ko'rsatkichlarini hamda 2026-yil 24-26 avgust kunlari Toshkent shahrida o'tkazilgan Silk Road Finance & Technology Forumda e'lon qilingan makroiqtisodiy va institutsional ma'lumotlar bilan uzviy bog'liqlikda tahlil qilishdan iborat. Tadqiqotda qiyosiy tahlil va statistik guruhlash usullaridan foydalanilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, 2026-yil yanvar-iyul oylarida mikro, kichik va o'rta biznes subyektlariga jami 90,3 trln so'm kredit ajratilgan (+19%), shu jumladan tadbirkorlik dasturlari doirasida 22,5 trln so'm (+27%), bunda “Mahalla loyihasi” ulushi 53 foizni tashkil etib, 38 foizga o'sgan. Ushbu dinamika mamlakatning 8,5 foizlik YAIM o'sishi, 8,3 mlrd. AQSh dollarlik xorijiy investitsiyalari va Moody's tomonidan Ba2 darajasiga ko'tarilgan suveren reytingi kontekstida institutsional barqarorlik bilan uzviy bog'liqligi asoslangan. Xulosa qilib aytilishicha, maqsadli davlat dasturlari va raqamli moliya islohotlarining uyg'unlashuvi mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash tizimining samaradorligini oshirmoqda.*

***Kalit so'zlar:** mikro, kichik va o'rta biznes; kreditlash; Markaziy bank; tadbirkorlik dasturlari; Mahalla loyihasi; fintech; Silk Road Finance & Technology Forum; raqamli moliya; investitsiya; suveren reyting.*

**ДИНАМИКА КРЕДИТОВАНИЯ МИКРО, МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В
УЗБЕКИСТАНЕ: ИТОГИ ПОЛУГОДИЯ 2026 ГОДА И АНАЛИЗ В КОНТЕКСТЕ
ФОРУМА SILK ROAD FINANCE & TECHNOLOGY**

Каландаров Жамолбек Равшонович

*Независимый исследователь PhD ТГЭУ,
Бизнес-координатор АКБ «ТБС Банк»
100100, г.Ташкент, Узбекистан
e-mail: jamolbekqalandarov@gmail.com
ORCID: 0009-0006-6868-771X*

***Аннотация.** В статье на основе официальных статистических данных Центрального банка Республики Узбекистан анализируется динамика кредитования субъектов микро, малого и среднего бизнеса (МСБ) по итогам второго квартала и января-июля 2026 года. Цель исследования - рассмотреть показатели кредитования МСБ во взаимосвязи с макроэкономическими и институциональными данными, представленными на форуме Silk Road Finance & Technology Forum, состоявшемся в городе Ташкента 24-26 августа 2026 года. В работе использованы методы сравнительного анализа и статистической группировки. Результаты показывают, что за январь-июль 2026 года субъектам МСБ выдано кредитов на сумму 90,3 трлн сумов (+19%), в том числе в рамках программ предпринимательства - 22,5 трлн сумов (+27%), при этом доля программы*

«Mahalla loyihasi» составила 53% с ростом на 38%. Данная динамика обосновывается в контексте институциональной устойчивости страны - роста ВВП на 8,5%, притока иностранных инвестиций в размере 8,3 млрд долл. США и повышения суверенного рейтинга агентством Moody's до уровня Ba2. Делается вывод о том, что сочетание целевых государственных программ и реформ цифровых финансов повышает эффективность системы кредитования МСБ.

Ключевые слова: микро-, малый и средний бизнес; кредитование; Центральный банк; программы предпринимательства; проект “Махалля”; финтех; Silk Road Finance & Technology Forum; цифровые финансы; инвестиции; суверенный рейтинг.

DYNAMICS OF MICRO, SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE LENDING IN UZBEKISTAN: RESULTS FOR THE FIRST HALF OF 2026 ANALYSIS IN THE CONTEXT OF THE SILK ROAD FINANCE & TECHNOLOGY FORUM

Kalandarov Jamolbek Ravshonovich

*Independent PhD researcher at TSUE,
Business Coordinator at JSCB “TBC Bank”*

e-mail: jamolbekqalandarov@gmail.com

100100, Tashkent city, Uzbekistan

ORCID: 0009-0006-6868-771X

Annotation. This article analyses the dynamics of lending to micro, small and medium enterprises (MSMEs) in Uzbekistan based on official statistical data of the Central Bank of the Republic of Uzbekistan for the second quarter and January-July period of 2026. The purpose of the study is to examine MSME lending indicators in connection with the macroeconomic and institutional data presented at the Silk Road Finance & Technology Forum, held in Tashkent on 24-26 August 2026. The study employs comparative analysis and statistical grouping methods. The results show that in January-July 2026, MSMEs received loans totaling 90.3 trillion UZS (+19%), including 22.5 trillion UZS (+27%) under entrepreneurship support programs, of which the “Mahalla loyihasi” program accounted for 53%, growing by 38%. This dynamic is substantiated within the context of the country's institutional stability - 8.5% GDP growth, USD 8.3 billion in foreign investment, and a sovereign credit-rating upgrade to Ba2 by Moody's. It is concluded that the combination of targeted state programs and digital-finance reforms is increasing the efficiency of the MSME lending system.

Keywords: micro, small and medium enterprises; lending; Central Bank; entrepreneurship support programs; “Makhalla” program; fintech; Silk Road Finance & Technology Forum; digital finance; investment; sovereign rating.

Kirish

Mikro, kichik va o'rta biznes subyektlari O'zbekiston iqtisodiyotining tarkibiy jihatdan muhim qismini tashkil etib, ish o'rinlari yaratish, aholi daromadlarini oshirish va mahalliy ishlab chiqarishni rivojlantirishda strategik ahamiyatga ega. So'nggi yillarda amalga oshirilgan bank-moliya tizimi islohotlari, xususan, tijorat banklarining kreditlash mexanizmlarini takomillashtirish, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash dasturlarining kengaytirilishi va raqamli moliya infratuzilmasining rivojlantirilishi MChBni kreditlash hajmining barqaror o'sishiga zamin yaratdi [1; 2].

Ayni paytda, O'zbekiston Markaziy banki tomonidan e'lon qilingan 2026-yil ikkinchi chorak va yanvar-iyul oylari statistik ma'lumotlari mamlakatda tadbirkorlikni kreditlash sohasidagi ijobiy tendentsiyalarni yaqqol namoyon etadi [1; 2]. Ushbu ko'rsatkichlarni tahlil qilish, ularni 2026-yil avgust oyida Toshkentda o'tkazilgan xalqaro miqyosdagi Silk Road Finance & Technology Forum doirasida taqdim etilgan makroiqtisodiy va institutsional ma'lumotlar bilan uyg'unlikda ko'rib chiqish mazkur tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi [3; 6]. Zero, kreditlash

dinamikasi alohida ko'rsatkich sifatida emas, balki mamlakatning umumiy iqtisodiy islohotlar traektoriyasi, suveren kredit reytingining oshishi va raqamli moliya sohasidagi strategik maqsadlar kontekstida chuqurroq tushunilishi mumkin.

Tadqiqotning maqsadi - 2026-yil mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash statistikasini forum materiallari asosidagi makroiqtisodiy kontekst bilan bog'lab tahlil qilish va ular o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlashdan iborat. Tadqiqot vazifalari: 1) mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash hajmi va o'sish sur'atlarini tahlil qilish; 2) tadbirkorlik dasturlari kesimidagi dinamikani baholash; 3) Silk Road Finance & Technology Forumda e'lon qilingan makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni tizimlashtirish; 4) ikki ma'lumot to'plami o'rtasidagi institutsional bog'liqlikni asoslash.

Adabiyotlar tahlili va tadqiqot metodologiyasi

Mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlashning iqtisodiy o'sishga ta'siri mavzusi xalqaro va milliy adabiyotlarda keng yoritilgan bo'lib, tadqiqotchilar tomonidan kichik biznesni moliyalashtirish imkoniyatlarining kengayishi ish o'rinlari yaratish, YAIM o'sishi va hududiy tengsizlikni kamaytirish bilan bog'liqligi ta'kidlanadi. Shu bilan birga, rivojlanayotgan bozorlarda kreditlash dinamikasini faqat bank statistikasi asosida emas, balki institutsional muhit - suveren reyting, xorijiy investitsiyalar oqimi va raqamli moliya infratuzilmasi - kontekstida tahlil qilish tendentsiyasi kuchaymoqda. Mazkur tadqiqot ushbu yondashuvni O'zbekiston misolida amalga oshirishga qaratilgan.

Tadqiqotda ikkilamchi ma'lumotlarni tahlil qilish usulidan foydalanilgan. Asosiy ma'lumotlar manbai sifatida O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining rasmiy infografik hisobotlari (#MarkaziyBankRaqamlarda rukni doirasida e'lon qilingan, 2026-yil ikkinchi chorak dastlabki ma'lumotlari hamda yanvar-iyul oylari yakuniy natijalari) [1; 2] hamda Silk Road Finance & Technology Forum 2026 tashkilotchilari - O'zbekiston Markaziy banki va Global Finance & Technology Network (GFTN) - tomonidan e'lon qilingan rasmiy matbuot materiallari [3; 6] qo'llanilgan. Qiyosiy tahlil, foiz o'sish sur'atlarini hisoblash va tematik guruhlash usullari asosida Mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash tendentsiyalari umumiy iqtisodiy kontekstga bog'lab tahlil qilingan.

Tahlil va natijalar

1. O'zbekistonda Mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash dinamikasi: 2026-yil natijalari

O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining ma'lumotlariga ko'ra, 2026-yil yanvar-iyul oylarida mikro, kichik va o'rta biznes subyektlariga jami 90,3 trln so'm miqdorida kredit mablag'lari yo'naltirilgan. Bu ko'rsatkich 2025-yilning mos davriga nisbatan 19 foizga oshgan bo'lib, tijorat banklari tomonidan kichik biznesni moliyalashtirish salohiyatining izchil kengayib borayotganini tasdiqlaydi [1].

Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan maqsadli tadbirkorlik dasturlari doirasida 2026-yil yanvar-iyul oylarida 22,5 trln so'm miqdorida kredit mablag'lari ajratilgan, bu esa 2025-yilning mos davriga nisbatan 27 foizga ko'p ko'rsatkichni tashkil etadi. Ushbu dinamika umumiy Mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash o'sish sur'atidan (19%) yuqori bo'lib, davlat dasturlarining kreditlash tizimidagi ulushi va samaradorligi ortib borayotganidan dalolat beradi [2].

Tadbirkorlik dasturlari tarkibida eng katta ulush “Mahalla loyihasi” dasturiga to'g'ri kelmoqda - 12,0 trln so'm miqdorida kredit ajratilgan bo'lib, bu dasturlar doirasidagi jami kreditlarning 53 foizdan ortig'ini tashkil etadi. Ushbu yo'nalishda kreditlash hajmi bir yilda 38 foizga oshgan, bu esa mahalla darajasidagi tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash siyosatining eng samarali vosita sifatida shakllanayotganini ko'rsatadi [2].

Boshqa yo'nalishlar bo'yicha ham ijobiy o'sish kuzatilgan: “Biznesga birinchi qadam” dasturi 22 foizga, “Oilaviy tadbirkorlik” dasturi 11 foizga, “Kichik biznesni uzluksiz qo'llab-

quvvatlash” dasturi esa 18 foizga o’sgan [2]. Quyidagi 1-jadvalda MChBni kreditlash bo’yicha asosiy ko’rsatkichlar jamlangan.

1-jadval
O’zbekistonda MChBni kreditlash asosiy ko’rsatkichlari (2026-yil yanvar-iyul)

Ko’rsatkich	Hajmi	O’sish (2025 yilning mos davriga nisbatan)
Jami mikro, kichik va o’rta biznes subyektlariga ajratilgan kredit	90,3 trln so’m	+19%
Tadbirkorlik dasturlari doirasidagi kredit	22,5 trln so’m	+27%
- shu jumladan “Mahalla loyihasi”	12,0 trln so’m (53,24%)	+38%
“Biznesga birinchi qadam”	3,48 trln so’m (15,44%)	+22%
“Oilaviy tadbirkorlik”	3,53 trln so’m (15,66%)	+11%
“Kichik biznesni uzluksiz qo’llab-quvvatlash”	3,53 trln so’m (15,66%)	+18%

Manba: O’zbekiston Respublikasi Markaziy bankining rasmiy statistik ma’lumotlari [1;2] asosida muallif tomonidan tuzilgan.

2. Silk Road Finance & Technology Forum 2026: institutsional kontekst

2026-yil 24-26 avgust kunlari Toshkent shahrida O’zbekiston Respublikasi Markaziy banki va Singapur Pul-kredit boshqarmasi (Monetary Authority of Singapore) tomonidan 2024-yilda tashkil etilgan notijorat tashkilot - Global Finance & Technology Network (GFTN) hamkorligida, shuningdek, Ant International hammezbonligida birinchi Silk Road Finance & Technology Forum tashkil etildi. Forum Central Asian Expo Uzbekistan (CAEx) va Islom Sivilizatsiyasi Markazi maydonlarida bo’lib o’tdi [3; 5].

Mazkur forumda 74 ta mamlakatdan 6 000 dan ortiq ishtirokchi, deyarli 200 nafar spiker hamda umumiy aktivlari 4 milliard AQSh dollaridan ortiq bo’lgan 25 dan ortiq investor qatnashdi. Tadbirning dastlabki ikki kuni (24-25 avgust kunlari) CAExda o’tkazilgan bo’lsa, uchinchi kuni ya’ni 26 avgust sanasida “The Azimuth” dasturi doirasida Islom Sivilizatsiyasi Markazida islom moliyasi va tadbirkorlikka bag’ishlangan alohida sessiyalar tashkil etildi [4].

Forumning kontseptual asosi “al-jabr” tushunchasiga - qismlarning yaxlit birlikka birlashishi g’oyasiga (bu atama “algebra” so’zining kelib chiqishiga asos bo’lgan) - tayanadi. Uch kunlik dastur besh strategik yo’nalish bo’yicha tashkil etildi: raqamli to’lovlar va infratuzilma; islom moliyasi va yangi yo’nalishlar; sun’iy intellekt va yangi texnologiyalar; tokenizatsiya va raqamli aktivlar; transchegaraviy moliya va tartibga solish [6].

Forum ochilishida O’zbekiston Respublikasi Bosh vaziri o’rinbosari - Iqtisodiyot va moliya vaziri Jamshid Qo’chqorov mamlakatning iqtisodiy islohotlar bosqichini xalqaro sarmoyadorlar oldida taqdim etdi. Rasmiy ma’lumotlarga ko’ra, 2026-yilning birinchi yarmida O’zbekiston YAIMi 8,5 foizga o’sgan, birinchi chorakda esa mamlakatga 8,3 milliard AQSh dollari miqdoridagi xorijiy investitsiya jalb qilingan. 2026-yilning iyun oyida Moody’s reyting agentligi O’zbekistonning suveren kredit reytingini Ba2 darajasiga ko’tardi [4].

Bundan tashqari, forum davomida O’zbekiston Respublikasi Prezidentning PQ-359-sonli qarori va Milliy fintech strategiyasi asosida ochiq bankchilik, raqamli to’lovlar va moliyaviy innovatsiyalarni rivojlantirish yo’nalishlari e’lon qilindi. Unga ko’ra mamlakatga 2030-yilgacha fintech sohasiga 1 milliard AQSh dollari miqdorida investitsiya jalb qilish maqsad qilingan.

Shuningdek, raqamli to'lovlardan foydalanish darajasi 2021-yildagi 39 foizdan 2025-yilga kelib 71 foizgacha o'sgani qayd etildi [4].

3. Kreditlash dinamikasi va forum ma'lumotlarining o'zaro bog'liqligi

Markaziy bankning mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash bo'yicha statistik ko'rsatkichlari (90,3 trln so'm yoki 19% o'sishi) hamda forum doirasida e'lon qilingan makroiqtisodiy ma'lumotlar (YAIM 8,5% o'sishi, xorijiy investitsiyalar miqdori 8,3 mlrd. AQSH dollarga ko'payishi, suveren reyting Ba2 darajasiga ko'tarilishi) bir-birini to'ldiruvchi ikki tomonlama jarayonni aks ettiradi [1; 2; 4]. Bir tomondan, real sektordagi kreditlash hajmining o'sishi iqtisodiy faollikning yuqori sur'atlarda saqlanib qolishiga hissa qo'shsa, ikkinchi tomondan, mamlakatning institutsional barqarorligi va xalqaro reyting ko'rsatkichlarining yaxshilanishi bank tizimining resurs bazasini kengaytirish va kreditlash shartlarini yumshatish uchun qulay makroiqtisodiy muhit yaratadi. Milliy fintech strategiyasi doirasidagi ochiq bankchilik va raqamli to'lov infratuzilmasini rivojlantirish tashabbuslari, o'z navbatida, “Mahalla loyihasi” kabi maqsadli dasturlarning kreditlash jarayonlarini raqamlashtirish va ularning qamrovini kengaytirish uchun texnologik zamin yaratadi [2; 4].

O'tkazilgan tahlil shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash sohasidagi o'sish tasodifiy emas, balki bir necha omillarning uyg'unlashuvi natijasida yuzaga kelmoqda. Birinchidan, maqsadli davlat dasturlari (xususan, “Mahalla loyihasi”) umumiy kreditlash o'sish sur'atidan ancha yuqori dinamikaga ega bo'lib, bu davlatning tadbirkorlikni hududiy darajada qo'llab-quvvatlash siyosatining samaradorligini ko'rsatadi. Ikkinchidan, mamlakatning makroiqtisodiy barqarorligi (YAIM o'sishi, suveren reytingning oshishi) xalqaro va mahalliy moliya institutlarining kreditlash salohiyatini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Uchinchidan, Silk Road Finance & Technology Forum kabi xalqaro platformalar orqali e'lon qilingan raqamli moliya va fintech sohasidagi strategik maqsadlar kreditlash jarayonlarini texnologik jihatdan takomillashtirish, shu jumladan kredit berish muddatlarini qisqartirish va qamrovni kengaytirish imkoniyatlarini yaratmoqda.

Shu bilan birga, kreditlash hajmining o'sishi bilan bir qatorda, kredit sifatini nazorat qilish, muddati o'tgan qarzlarning darajasini kuzatish va bank tizimining barqarorligini ta'minlash masalalari alohida e'tiborni talab qiladi. Kelgusi tadqiqotlarda mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash sifatining tarmoq va hudud kesimidagi tahlili, shuningdek raqamli kreditlash platformalarining kredit qamrovini kengaytirishdagi roli chuqurroq o'rganilishi maqsadga muvofiqdir.

Xulosa

2026-yil yanvar-iyul oylari yakunlariga ko'ra, O'zbekistonda mikro, kichik va o'rta biznes subyektlarini kreditlash hajmi 90,3 trln so'mga yetib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 19 foizga oshdi. Tadbirkorlik dasturlari doirasidagi kreditlash 27 foizga, jumladan “Mahalla loyihasi” bo'yicha 38 foizga o'sgani davlat qo'llab-quvvatlovi mexanizmlarining samaradorligini tasdiqlaydi. Ushbu ijobiy dinamika 2026-yil avgust oyida Toshkentda o'tkazilgan Silk Road Finance & Technology Forumda taqdim etilgan makroiqtisodiy ko'rsatkichlar - YAIM o'sishi (8,5%), xorijiy investitsiyalar (8,3 mlrd. dollar) va suveren reyting yaxshilanishi (Ba2) - bilan uzviy bog'liq holda kechmoqda. Milliy fintech strategiyasi va PQ-359-sonli qaror asosida amalga oshirilayotgan raqamli moliya islohotlari kelgusida MChBni kreditlash tizimining yanada samarali va qamrovli bo'lishiga xizmat qiladi, bu esa O'zbekistonni Markaziy Osiyoda moliya-texnologiya sohasining mintaqaviy markaziga aylantirish strategiyasining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar / Список литературы / References

1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Mikro, kichik va o'rta biznesni kreditlash qanday o'smoqda? 2026-yil II chorak dastlabki ma'lumotlari. Rasmiy infografika. Toshkent, 2026.

2. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Tadbirkorlik dasturlari: kreditlash hajmi va o'sish dinamikasi. 2026-yil yanvar-iyul oylari natijalari. #MarkaziyBankRaqamlarda. Toshkent, 2026.
3. The Central Bank of the Republic of Uzbekistan. Uzbekistan Launches the Silk Road Finance & Technology Forum to Anchor Central Asia's FinTech Future: Press release, 11 June 2026. URL: https://cbu.uz/en/press_center/releases/3975955/ (murojaat sanasi: 01.09.2026).
4. Global Finance & Technology Network (GFTN). Uzbekistan Pushes for a More Connected and Competitive Central Asia: Press release, 24 August 2026. URL: <https://gftn.co/press/uzbekistan-pushes-for-a-more-connected-and-competitive-central-asia> (murojaat sanasi: 01.09.2026).
5. Silk Road Finance & Technology Forum. Official website: About, Programme. 2026. URL: <https://www.silkroadfinancetechnologyforum.com> (murojaat sanasi: 01.09.2026).
6. Arabian Reseller. Uzbekistan Unveils Next Phase of Financial Transformation at Tashkent Forum, 24 August 2026. URL: <https://arabianreseller.com/2026/08/24/uzbekistan-unveils-next-phase-of-financial-transformation-at-tashkent-forum/> (murojaat sanasi: 01.09.2026).
7. Caspian Post. Tashkent to Host Silk Road Finance & Technology Forum, 13 June 2026. URL: <https://caspianpost.com/uzbekistan/tashkent-to-host-silk-road-finance-technology-forum> (murojaat sanasi: 01.09.2026).

